

under særligt Hensyn til den forandrede Valgmaade til de kommunale Myndigheder, som vi nu senere have faaet.

Der er et andet Punkt, hvori Udjævningsforslaget her afviger fra den af Landstinget oprindelig vedtagne Ordning. Den af Landstinget oprindelig vedtagne Ordning lod nemlig ganske ubesvaret det Spørgsmaal, hvorledes nu det paagældende Udvalg skulde forhandle, afgøre og endelig finde den Grundliste, som ligger til Grund for det hele. Den lod dette ganske ubesvaret, idet man forudsatte, at det var noget, som efter hele Synspunktet de 3 paagældende Medlemmer af Udvalget let vilde komme til Enighed om, fordi man gik ud fra, at alle mødte med den Tanke at finde de fornøftigste og retsindigste Mænd, som nu efter hvers Kendskab fandtes paa Folketingsvalglisten, og udnævne dem til Nævninger. For saa vidt der i den Henseende med Hensyn til Dommen over Personerne var Forskel, vilde der ikke behøves nogen udtrykkelig Udtalelse, men det laa i Sagens Natur, at de paagældende toge gensidigt Hensyn til deres divergerende Meninger, altsaa toge det billige Hensyn til Dissenserne, som ligger i Forholdstalsvalget. Det er jo saaledes, at billig Hensyntagen til dissenterende Meninger ved et Valg netop kun kan udtrykkes gennem Forholdstal; ubilligt bliver det i alt Fald at give et dissenterende Mindretal mindre end dets Styrke, ubilligt mod Flertallet bliver det paa den anden Side, naar man giver det mindre Indflydelse paa Valget, end det efter dets Styrke bør have. Det vil derfor ikke være muligt og i alt Fald ganske stridende mod Tankegangen, naar en Formand for eller et Flertal i det Udvalg, Landstinget havde dannet, vilde sige: I Tilfælde af Dissens afgøre vi det efter Flertallet og tage det hele; det vilde ikke være Enighed, som vi tilstræbe. Jeg tror nu vedblivende, at det vilde have været heldigst, om man var bleven staaende ved dette at tie om det hele Forhold, der ganske sikkert let vilde kunne ordnes paa denne Maade med alt billigt Hensyn til divergerende Meninger, uden at det behøvedes at omtales i Loven. Udjævningsforslaget gaar imidlertid ud paa at fiksere dette, som i og for sig er det billige og moralske Hensyn, der bør tages, ved Lovregler, der sige: Naar Enighed ikke kan tilvejebringes, naar der altsaa er Dissens, kan det kræves, at det skal afgøres efter Forholdstal; det vil altsaa sige, at de enkelte Medlemmer komme til at udpege i Forhold til den Styrke, de have indenfor det samlede Udvalg. Det er rette-

ligt at fiksere i Loven, hvad der i og for sig er det billige og naturlige. Man kan ikke fra det Standpunkt, Landstinget tidligere har indtaget, have noget i Princippet mod at godkende dette. Men det maa indrømmes, at saa er der en Fare derved, thi naar der saaledes i Loven særligt opfordres til at kræve Forholdstal, er tillige den Fare rykket nærmere, at selve dette Forholdstalsvalg udøves paa en Maade, som Hensigten netop var at afskære, nemlig saaledes, at man netop tager de Personer, som man skulde have undgaaet, de forudindtagne, de stærkt politisk interesserede, som man ikke gerne skulde have ind i en Nævningskreds, der kun bør bestaa af de, om jeg saa maa sige, stille i Landet, af de ikke-forudindtagne, af de fornøftigste og retsindigste Mennesker. Det er en ny Fare, som kommer op ved denne Bestemmelse. Og ligesaa vist, som det indrømmes, at Faren for Misbrug af Flertalsmagten indenfor Udvalget skulde afværges ved at give Hjemmel til Kravet om at faa Forholdstalsvalg indført, ligesaa vist maatte man samtidig ogsaa kræve et Værn mod det Misbrug fra den anden Side, at der ind paa Listen førtes netop de Personer, som man nødigst skulde have. Det førte til, at der i Udjævningsforslaget til Gengæld for dette Værn, som laa i Berettigelsen til at kræve Forholdstal, indførtes en forstærket Udskydningsret og da paa det Punkt, hvor det har mest praktisk Betydning, nemlig hvor det gjaldt om af en vis snæver, forud bestemt Kreds at give Parterne Ret til at udskyde dem, om hvem de kunde antage, formode eller mene, at de ere forudindtagne. Denne Side af Udjævningsforslaget, den forstærkede Udskydningsret, staar derfor i den nøjeste Forbindelse med Anerkendelsen af, at naar der ikke kan tilvejebringes Enighed — hvad vi dog vedblivende haabe maa blive Regelen, og hvad faktisk vil blive Regelen —, kan der kræves Forholdstalsvalg. Jeg maa altsaa vedblivende hævde, at i det hele og store er der ad denne Vej vundet det, som laa os paa Sinde, da vi her i Landstinget vedtogte vort Forslag, nemlig indenfor menneskelig Muligheds Grænser at sikre, at Valget og Udnævnelsen ikke sker af politiske Hensyn.

Ligeoverfor dette Forslag, som altid ved de tidligere Forhandlinger om Sagen betragtedes som Hovedsagen, stod der egentlig kun et stort Principspørgsmaal med Hensyn til de andre Dissenspunkter, og det er Spørgsmaalet om, i hvilken Grad den sigtede skulde beskyttes mod muligt Misbrug af Statsmyndigheden, naar den i